

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (18 fr.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: DR. PAPP JÓZSEF.

Kedd, július 12.

Nesze semmi...

Kolozsvár, július 11.

(L.) Megjelent hát a közös hadügyminiszternek várva-várt rendelete a hadapród iskolák tanterv reformja ügyében. A kormány részéről ezt a rendeletet azzal a magyarázattal kísérik, hogy az abban foglalt intézkedések a nemzeti követelések egy részének a beváltását jelentik. Sic! Erre a magyarázatra valóban nagy szükség is volt. Mert közönséges logikával abban a famózus rendeletben ugyan senki emberfia nem fedezhet fel holmi „nemzeti vívmányokat“.

Sőt, ez a rendelet csak szaporítja azoknak az arculesapásoknak a számát, melyekben Ausztria részéről az utóbbi időben a magyar nemzetnek oly sűrűn része volt. S hogy következtetések maradjunk „öntudatos és önértékes“ politikánkhoz immár abban a járatban vagyunk, hogy a pofonnal traktáló kezű illetékesek meg is csókoljuk. Ott hever már tudniillik a civilista javaslat a Ház asztalán. S az előjelek után ítélve talán már nem is hetek kérdése, hogy a kézsók elcsattanjon: a javaslat megszavazás alakjában. Ez már nálunk így a szokás. Gyáva ugyan ez a fajta meghátrálás, de felette hasznos — a kormányelnöki hatalom birtokosára nézve.

De lássuk csak, hogy mit nevez a kormány „vívmánynak“? Ime a rendeletnek egyik passzusa: „A legközelebbi tanév kezdéskor a katonai realiskolákban és hadapródiskolákban a tantervben változások állanak be azáltal, hogy a monarchiában használatos nyelvek tanítása szélesebb alapokra lesz helyezendő és a Magyarországon és Horvátországon levő intézetekben nagyobb számú tantárgyak magyar, illetőleg horvát nyelven lesznek előadandók. Erre vonatkozóan a következő intézkedések rendelkeznek el: A kassai és kamencsi hadapródiskolákban, amelyekben más mint az eddig tanított nemzeti nyelvekhoz, de csak az első három évfolyamban tanítattak. A strassai katonai realiskolákban csak az első évfolyamban kezdődik a horvát nyelv tanítása, a magasabb évfolyamokban a tanítás a magyar nyelven folytatottatik. Ugyanez áll a fischaueri katonai realiskolákra a lengyel nyelv tekintetében.“

Tehát „a monarchiában használatos nyelvek tanítása szélesebb alapokra

lesz helyezendő.“ Brávo tisztelt kormány! Ez aztán vívmány. Ausztria eszerint leereszkedik elismeri, hogy ebben a monarchiában a „nemzeti nyelven“ (Értsd ezalatt: a német nyelvet) van még más „használatos“ nyelv is: így például a horvát, lengyel, no még véletlenül a — magyar nyelv is. Hát a chlopii hadparancs értelmezése után, hol tudvalevőleg mint „néptörzs“ vagyunk kitüntetve, kétség-telenül találunk van a „használatos“ predikátummal jelezve a magyar nyelv is. De hát a magyar nemzet talán törvényes alapon is formálhatja magának azt a jogot, hogy a „néptörzs“ aposztrofálásának indokolt voltát alaposan kétségbe vonja. S ennek kijelentésével még jogosabban a legerélyesebb visszautasításban részesítheti a hadügyminiszternek tendenciózus merész kitételét, mely a magyar nyelvet ebben a monarchiában csupán „használatosnak“ jelzi. Nem „használatos“ nyelv a magyar, hanem hivatalos nyelv az a monarchiában, akárcsak a német nyelv! Ez úgy van, ha tudniillik a jog, törvény és igazság szól belőlünk. Ez az igazság a paritás elvében van lefektetve.

S ha eddig ez az elv nem érvényesült — ez a gyászos körülmény még nem jelenti azt, hogy ebből követelésünk talán nem jöjjön, hanem csupán a brutális erőszaknak a diadalmaskodását igazolja. Valamint, ha a magyar nyelv a paritás alapján érvényesülne is, akkor sem számolhatna be a kormány „vívmánnyal“, hanem csupán legelémibb jogunk érvényesüléséről.

A jelen esetben azonban erről szó sincs. A közös hadügyminiszter ezzel a kitételével a nagy nyilvánosság előtt újból ránk sütötte a „néptörzs“, bennünket mélyen lealázó bélyegét. Ezt a szándékot bizonyítja a rendeletnek az a kitétele is, mely azt mondja, hogy »Magyarországon és Horvátországon levő intézetekben nagyobb számú tantárgyak magyar, illetőleg horvát nyelven lesznek előadandók«. Világos tehát, hogy a »Gesamt« monarchiában a magyar nyelv nivója egyenlő a horvátéval.

Ez a szellem vonul végig különben az egész rendeletben minden egyes agyafutó kitételével. Megannyi egy-egy ökölcsep és nemzeti önállóságunknak és nemzeti önértékünknek.

De figyelemre méltó az a »véletlen« körülmény is, hogy ez a rendelet a civilista javaslat benyújtásával egyidejűleg jelent meg. Ennek nyilván engesztelés volt a célja és arra bázisozva, hogy: V a k u l j m a g y a r! Hogy azután a rendelet inkább alkalmas háborgó kedélyünk felkorbácsolására, ebből a kormánypart bölcsességéből Ausztria azt következteti, hogy t e l h e t t e n e k v a g y u n k. Nos tényleg telhetetlenek vagyunk. Gyomruk még mindig beveszi Ausztria legbrutálisabb törvénytelenségét. Sőt halálunk is érte.

Hiszen csak napok kérdése és halánk jelűl megszavazzuk — fel-
emeljük a civilistát...

ORSZÁGGYÜLÉS

A képviselőház ülése.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, július 11.

Elnök: Jakabffy Imre alelnök felolvastatja a szombati ülés jegyzőkönyvét.

Olay Lajos kifogásolja a jegyzőkönyvet, mert nem tartalmazza Rátkaynak egy felszólalását, melylyel kifogásolta a Ház határozatképességét.

Elnök konstatálja, hogy Olay állítása nem felel meg a valóságnak, amennyiben Rátkay kifogása benne van a jegyzőkönyvben.

Olay Lajos: Amennyiben még mindig hiányos a jegyzőkönyv, mivel Zboraynak egy hasonló felszólalását nékítőzi, kéri a jegyzőkönyv módosítását.

Elnök fölteszi a kérdést.
Kubik Béla: A Ház határozatkép-
telenségét, kérem a jelenlévők megszámolásával.

Felkiáltások jobbról: Ez kellett! Ez kellett!

Elnök elrendeli a jelenlévők megszámolását. (Megtörtént.) Mivel csak 75-en vannak jelen, az ülést egy negyedóra fel-függeszti.

Szünet után

Elnök: Az ülést újból megnyitom, fölteszem a kérdést, elfogadja-e a Ház a jegyzőkönyv eredeti szövegét szemben Olay Lajos indítványával vagy sem?

Felkiáltások a baloldalon: Nem vagyunk határozatképesek.

Elnök: Fölteszi a kérdést, azután megszámoltatta a képviselő urakat.

Olay Lajos: Ez helyes!
A jobboldal felől. Felkiáltások: Kata-logust kérünk!

Elnök: Múltán kétség merült fel a Ház határozatképessége tekintetében, elrendelem a névsor felolvasását. (Zaj a jobboldalon.)

Elnök: Mivel a katalogus felolvasása megis megvárakoztatja a Házat, ennél fogva elrendelem a jelenlévők megszámolását.

Olay Lajos: Ez házszabályellenes eljárás, az elnök kimondta már a határozatot.

Nyegre László: Nem volt határozat! Rátkay László: Az elnök tekintélyét csorbitja az, ha módosít a határozatán, felkéri tehát, maradjon meg enunciaciónál.

Elnök: A névsor felolvasásával fogunk tehát megszámoltatni a képviselőket.

Dedovics György jegyző olvassa a névsort. Károlyi Sándor gróf nevét kétszer olvasta, a mennyiben az nem jelezte ott-létét, el lévén foglalva a körülötte levő képviselőkkel folytatott beszélgetésével.

Kubik Béla: Minek azt kétszer olvasni?

Dedovics György jegyző: Mert itt van és nem figyelt ide!

Kubik Béla: Hátha ő neki nem tesz jelentkezn?

Dedovics jegyző folytatta a névsor olvasását, mely után az elnök konstatálja, hogy a Ház határozatképes, a mennyiben 117 képviselő van jelen.

Elnök fölteszi a kérdést.

A ház többsége elfogadja a jegyzőkönyv eredeti szövegét, az elnök azt hitel-sítettnek jelenti ki. Bemutatja a beérkezett irom-nyokat, közöttük Szeged szabad királyi városnak a vasárnapi munkaszünet és a csavargások megszüntetése, továbbá Debrecen szab. kir. városnak a külképviseletnél a magyarság címének és jellegének kidomborítása tárgyában beadott kérvényét és Zborai Miklós levelét, melyben három heti szabadságot kér.

A civilista tárgyalása.

Lovász Márton nem látja megindokoltnak az udvartartás költségeinek emelését azzal, hogy az udvartartás személyzetét szaporítanák. Ő felségének nincs szüksége drabant hadra, amugy is ma már egy egész serege veszi körül a szolgáknak. Elég, sőt ma is sok már az udvarnak az a sok naplopó, nem kell még több belőle. (Ugy van a baloldalon.) Nem szabad elősegíteni a naplopók jólétét akkor, a mikor az ország adófizető népe véres verejtékével meg a mindennapi kenyerét sem bírja megszerezni. Taps a baloldalon.) Ráter a mini-sterelnöknek a kijelentéseire, hogy a magyar udvartartás még időszerűtlen, az ország még nem elég erős a magyar udvartartás szükség-
einek elbírására. Kérde, hogy mikor lehet akkor erre képes az ország?

Nessi Pál: Majd háromszáz esztendő múlva!

Lovász Márton: Azzal a költséggel, melyet a közös udvartartásnak adunk, csaknem képesek lehetnének egy kisebb magyar udvartartást is berendezni. (Ugy van a baloldalon.) A magyar nemzet mindig meg-hozta az áldozatot, a lelke mint tég felállt akkor, a mikor csak a lehetőséget is látta ama vágyai teljesedésének, hogy királyát a

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Hétszázöt centiméterenként 8 fillér.

(parosok és kereskedők kedvezményben részesülnek)

Nyilttér megállapodás szerint.

körében üdvözölhesse. A magyar nemze mindig rajongott királyáért, mindent föl-ladozott érte.

Gabányi Miklós: Ugyan ne fogj reá ilyeneket.

Nessi Pál: Ő a horvát királyt kép-viseli!

Kecskeméti Ferenc: Annak nem kell civilista, tehát nincs miért pirulnia a csehneki!

Rátkay László ezután határozati ja-vaslatot nyújt be. Tétessék állami ellenör-zés az udvartartásra, tétessék magyarrá, kötelezővé tétessék a kabinetirodának a magyar nyelv használata. Általában az egész udvarnál kidomborodjék az, hogy a magyar király el és uralkodik. Követeli továbbá ellenindítványában, hogy terjesztessék a Ház elé az udvartartás alkotmányos ellenör-zése céljából egy jegyzék. (Taps, helyeslés az ellenzéken.) A jelen javaslat benyújtásával nagy tapasztalatatlanságot árult el a kor-mány.

Olay Lajos: Nem vagyunk negyvenen sem! Kérem az elnököt intézkedjen, hogy egy ilyen kiváló szónokot meghallgasson a tuloldal.

Elnök: Csendet kérek! (Ekközben töb-ben a miniszterelnök élén bejönnek.)

Olay Lajos: Hadd piruljanak!

Felolvassa a chlopii hadparancsot és azt mondja, hogy ilyen előzmények után nem ad egy fillért sem az osztrák csá-szárnak. Az alkotmányos magyar királyság fogalma mindinkább halványodik és most már csupán a büntetőtörvényeknél talál-koznak azzal. A legzsebésebb magyar ellen-zék sem támadja a dnyesziát, de óhajtja, hogy végre a magyar szellem is érvénye-süljön. Nem szavazza meg a javaslatot.

Gabányi Miklós: Csodálkozok azon, hogy ő felsége most, hogy megöregedett, kéri civilista emelést. Az öreg Madarász már 52 éve képviselő, még se kéri a fi-zetése javítását. Mi nem vagyunk okai a ki-rályi család szaporodásának, ez tehát nem lehet indok. Ha majd jön egy fiatal király, az kétszer annyit fog kérni, azért mert fiatal. Végül kell vetni az uralkodó család szaporodásának, a főhercegek menjenek papnak, a főhercegnők apácának. (Nagy derűltség.)

Elnök: Figyelemzteni a szót, hogy kó-molyan beszéljen.

Gabányi Miklós: Én komolyan be-szélék. A király nem tartja meg esküjét...

Elnök: Rendreutasítja Gabányit.

Gabányi Miklós: Perczel is erő-szakoskodik, de az elnökök még jobban, mert reá akarnak szolgálni a fizetésjavításra különösen Feilitasch, a kinek azt ajánlja, hogy magyarosítsa meg a nevét. Végül azt ajánlja, hogy a király adja vissza az eddig kapott civilistát is és osszák szét a tanítók között.

Az ülés vége 3 órakor.

TÁRCA.

Ez a megható történet

arról szól, hogy miképpen szenved némely ember sokkal többet vagy kevesebbet, mint a mennyit megérdemel.

Írta: Kovács Dezső.

Már most, hogy a Nyíró ur életének rögtön következő fordulata ne érintsen éppen váratlanul, fixirozzunk kell a napot. A bál a Nyíró ur életének 56 ik, házassá-gának 20 ik és gyomorhajának 10-ik év-ben történt.

Magam belátom, hogy a stílusom itt egy gyászjelentés irányának az ismér-veit öltötte magára.

Azonban nehéz dolgokat kell elbe-szélnem s a mit még mondok, bátran el-csuszhatik egy közepeszerű gyászjelentésnek.

Abban az időben ott vendégszerepelt a makói színtársulat primadonnája, a kit a rendezőség a »közponi csillár« érdekében ezintén meghívott a bálba.

A mikor ezt megtudták a gondosabb mamák, figyelmeztették leányaikat, hogy ha társalogni találnak e bizonyára igen is nyílt szemű kisasszonnyal, hát soha nem men-nek férjhez. Így szokta a szerető anyai szív magát is, gyermekét is mindjárt a legbor-zasztóbbal rémitgetni.

A nevezetes kisasszony 10 órakor je-lent meg a mulatságon egy rendezőnek a karján, a ki elég gyáva volt, hogy ne tudja elviselni az anyai tekintetek gyúkos keresz-tüzt s ő nagyságát mentül hamarabb ma-gára hagyta.

Önagysága, mint egy bájos postaga-lamb, a mely azt nézi, hogy merre vegye az útját, körülnézett a társaságban, ha ismerőst találna. De nem igen volt ott senki.

Oidalt a fal mellett végre meglátott egy ismerős képtű urat, a kinek érdemrend volt a mellén. Az arca egyszerre bájos mosolyra derült és a táncolók forgatagán keresztül egyenesen oda sánt azon urhoz és mindkét kezét messziről feléje nyujtva, legkedvesebb mosolyával üdvözölte.

Nincs az a gyomorhajos ember, a kinek a képén a boldogság mosolygása ne terülne el, ha egyszerre csak azt veszi észre, hogy egy ismeretlen primadonna rázza mind a két kezét és ekközben ötven emoyi közelségből fecsegni kezd hozzá, mint egy fecske és közben megcirógatja az or-cáját s azt mondja, hogy nem is nagyon öregedett meg.

Nyíró ur is engedett a természet örök törvényének. Oly édes meglepetés, boldog-ság és mosoly ömlött el az orcáján, hogy bármely belgyógyász megirigyelte volna.

A mikor azonban a primadonna azt mondotta, hogy — itt édes barátom, meny-nyire örvendek, hogy láthatom; nem is gondolja, hogy mennyiszor gondoltam ma-gára; akkor Nyíró ur egy pillanatilg olyan különöset érzett, mintha nem ismerne e bájos tüneményt és most látná először életében.

De a meleg kézzsoritást, a melyet ka-pott és az édes mosolyt, a melyet adott, nem tudta ignorálni. Hiszen oly ritkán rázza meg az embernek mindkét kezét egy szép primadonna. Aztán meg hogyan álljon elé egy művelt ember oly »bornirt« kije-lentéssel, hogy: sajnálom, asszonyom, én soha sem láttam őnt!

Egyszóval Nyíró ur belement az ár-tatlan hazugságba, hogy ők nagyon régi ismerősök és igen örvendett, hogy oly hosszú idő múlva ismét találkoznak. Csak arra volt kíváncsi, hogy már most ő voltaképe-n melyik ismerőse a kisasszonynak, mert azt már látta, hogy nagyon benső barátok.

De az ég segíti a jó embereket. Tíz perc múlva már tisztában volt, hogy ő nem más, mint egy egykori váradi újság-író.

Még csak a nevet kellett egy kissé rendbe hozni; mert a kisasszony makacsul ragaszkodott ahoz, hogy ő J á n o s. Nyíró ur azonban biztosította, hogy ez csak az ő váradi írói álneve volt, a melyben elis-meri, boldog emlékek kötnek; de ő Mihály.

Erre én csak azt tartom szükséges-nek megjegyezni, hogy Nyíró sem mint Mihály, sem mint János soha életében Vá-radon nem járt.

Keresztýén atyámfiát E sorok írója sok jámbor és nem jámbor hazugságnak látta a sikerét az életben. És meg van győződve, hogy a mig az élet vékony és magas drótkötélén áthalancirozunk, valójá-ban kénytelenek vagyunk kisebbeket és na-gyobbakat lódtítani pusztán egyensúlyunk fontartására érdekében. E kis hazugságok-kal dolgunkat voltaképpen olyanoknak tűn-tetjük fel, a melyeknek igazság szerint lenniük kellene és így valójában az abszo-lút igazságot szolgálják velük.

Eszembe sem jut tehát, hogy Nyíró urat hibáztassam.

Azonban ha az ember egyszer alkal-matlan időben hazudik, a néktil, hogy előbb jól körülnézzen, abból olyan forma dolog lehet, mint a lavina. Mert az ilyen hazu-gság hol felfelé gördül, hol lefelé gördül; de akár felfelé gördül, akár lefelé gördül: mindig növekedik és a végén reádül az emberre és megropogtatja a csontjait.

Közben önagysága elmondotta az élete történetét, hogy mint folyt azóta, hogy »a kedves váradi napok elmúltak, kik voltak a jegyesei, stb. Mondhatom, elég változatos kis történet volt. Mihály a végén már maga is hinni kezdett, hogy valóban régi ismer-
rösök és végtelenül sajnálta magában, hogy oly hamar elkötözött Váradról s így vége szakadt a kedves napoknak.

Mikor aztán megtudott, hogy Mihály ur megházasodott és éppen itt van a ca-ládja, hát akkor tréfásan megfenyegetődött, hogy miért nem mondotta ezt rögtön és erőlyesen felszólította, hogy de azonnal

bemutassa önagyságának régi leánypajtását. Mert ő, t. i. a primadonna, köszönetet akar mondani annak a nőnek, a ki az ő Jánosát, illetőleg Miskáját (kis garnépi! Mennyivel kedvesebb Miska, Misi, Minyus az obligát Jánosnál!), boldoggá tette.

A dragonyos kapitány özegeye, meg a leánya éppen a cukrázdában ültek és egy-egy nagy jegyes-kávéf fogyaszkodtak.

A kisasszony egyenesen odarepült az özegey nyakába s miután mindkét felöl bőven megcsókolta, azt mondta, hogy boldog, hogy ismét találkozhatik azzal a lény-nyel, a ki az Jánosát, illetőleg Miskáját boldoggá tette.

Mily nagy volt a nemes özegey örven-detes meglepetése, a mikor a csókok vihara után lélekzethez juthatott és jobban megné-hette a kisasszonyt.

— Ninil! Hiszen te a kis Bodrogi Lili vagy, a szegedi naivánk! És most már ő ismételte meg a csókot, sokkal melegebben; mintha ki akarta volna reperiálni az elő-bbieket.

— És te? Trézsi! Mindjárt megismer-telek.

— Jól sejtet, galambom. Kárpáti Te-réznek a romja.

Mondhatom, hogy tiszteletreméltó és félelmes rom volt.

— A hős anyai

— Ugy van, a hős anya.

— Ezt én is gondolhattam volna, — gondolta Mihály ur.

— Hát a kapitányoddal mi van? — kérdezte tovább a primadonna.

A kapitány özegeye egy bus sóhajta-sal felelt és az égre nézett, illetőleg a pad-lásra. Hogy ott van!

Lili kisasszony szintén egy ünnepe-lyes sóhajjal rótta le a kegyelet adóját, az-tán áttért Mihályra.

— De mégis jól jártál, kedvesem; az Isten nem hagyott el. — Mi oka, a legvi-dámabb fickók közül való, a kiket valaha

— Hát ismerted?

— Hogy ismertem-e? Hja, fiatal ko-rában, fiatal korunkban — igazította ki magát hamiskás mosollyal — a legjobb pajtások voltunk. Hja, Miska hamiska volt, az ám! — De akkor még Jánosnak hívták.

— Jánosnak! Horkant fel a drag. kap. özegeye és örült gyorsan az villant át a fején, hogy egy házassági szédelőg ál-dozata lehet. Azután a leányához fordult. — Katica nem mondtam, hogy hozd ide a kendőmet!

— Nem, anyám.

— Eredj csak, mind összeroncsolják.

Aztán a mikor elment a lánya, inor-mogni kezdett: — Jánosnak? Hm!

Ezt az egyet nem tudtam!

Mihály ur valami olyanformát érzett most, hogy vagy bá, vagy bá, de itt fordul-tal fog bekövetkezni. Legintett a kezével, mintha nem igen volna szóra se érdemes a dolog.

— Ez még váradi újságíró koromban történt.

— Igen, igaz, — folytatta a kisasszony.

A Szabadságnál dolgozott akkor. Ő fedezte fel tulajdonképpen, hogy én operett-szab-rettnek születtem és nem naivának. Nagyon sokat köszönhetek neki. Mindent! De az élet messzire vetett egymástól...

— Régen volt, vetette oda Mihály az-zal a balsejtellemmel, hogy önagysága na-gyon is bele talált menni az előtte teljesen ismeretlen részletekbe.

— Hiszen te soha se mondtad nekem, drágám, hogy váradon is laktál, sugta az özegeye elég hangosan a Mihály ur fülébe és titokban olyat csipett a karján, mint egy gözdaru.

— Igaz biz al Ez egészen kiment a fejemből, — skólt Mihály ur egyszerűen, mintha csak egy pakk gyufáról lett volna szó.

— No halld, kedves Miskám, appre-hendált a kisasszony, — egyáltalában nem vővén észre, hogy Nyíró ur az ő ci pelőj

Március tizenötödikének törvénybe iktatása.

Makó város kérvénye.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 11.

Makó város hazafias dolagra határozta el magát. Feliratolt intézte a törvényhozásához, március 15-ének országos ünnepévé tette a város országgyűlési képviselője, Juth Gyula úján juttatta a Ház elnökéhez, aki az ehó kilencet-dikét elismertette be. A kérvény szövege a következő:

Tiszelt képviselőhöz!
Midőn a szabadság szelleme, 1848-ban egész Európában átlengett; e szabad szellem Magyarországon 1848. évi március 15-én nyilvánkozott meg, felháza szabadságából a nemzet millióit s tudatára ébresztve annak, hogy csak azon nemzet lehet boldog, mely a zsarnokság láncaitól, a kényuralom bilincseitől szabadulva él, szabad nemzetként, szabad hazában. E nagy napon hirdették legelső ízben a szabadság, testvérség, egyenlőség nagy elveit, mely elvek megtestesülése képezi a magyar nemzet boldogságának alapját. E nagy napon lett megpecsételve azon frigy, mely a kiváltságos osztály ezreinek, a föld régéhez kötött népek millióinak egymással való testvérség öleléséből fakadt s mely frigy a szabad szellem megnyilatkozása folytán az év április hó 11. napján törvényhozással szentesítve lett.

Hogy a szabad szellem, törvény által biztosított törvény előtti egyenlőség, a közterheknek megosztása, mely fontos következményekkel járt, fényesen igazolja Magyarországnak egy szellemi, mint anyagi téren óriási emelkedése, mutatja azon hely, melyet a múlt, hatalmas államok előtt, azelőtt teljesen ismeretlen és semmihez sem vett Magyarország, mint önálló állam a többi államok sorában elfoglalt.

Midőn az 1848-ik évi események és azon év után történtek rámutatnak, egyúttal rámutatnak arra, hogy az 1848-ik évi események maga a törvényhozás is olyanok tekintetén, melyek a magyar nemzet történelmében új korszak megnyitását jelzik, kimondotta, hogy az év április hó 11. napján, melyen a szabadság, testvérség és egyenlőség nagy elvei törvényes szentesítést nyertek, országos ünnepévé avatja, tehát országos ünnepévé avatja azon napot, melyen az 1848. évi március 15-ik napján életre kelt eszmék a törvényes keresztiséget, a szentesítést megnyerték.

Bár minden új eszmé, mely a társadalmi rend megváltoztatását eredményezi, rendszerint nagy megrázkódtatásokat jár s így az 1848. évi március hó 15-én életre kelt eszmék is nemcsak az avult társadalmi rendszert, de a csak szűronnyokkal támogatott trónokat is megrendítették, azon eszmék egy a társadalmi rendszer, mint az állami hatalmat gyakorló uralkodók javára és biztonságára kelték életre, mert a szűrtönnyel nemzeti egy hatalmas testté tömörítették s az uralkodók hatalmát ezen hatalmas testre, mint megtörhetlen, megengedhetlen alapra helyezték.

Mint az ember életében a legfontosabb pillanat az amelyben a világra jön, épen úgy az életképes eszméké neve is az a legfontosabb időpont, melyben azok megszületnek, míg a keresztiség, az eszmék törvényes szentesítése csak annak elismerése, hogy a született életképes, méltó arra, hogy éljen és születését a köz javára érvényesítse.

Ha tehát a magyar törvényhozás az 1848. évi március hó 15. napján életre kelt eszmék keresztiséget, törvényes szentesítést országos ünnepévé avatására méltónak ítélte, mennyivel inkább méltónak kell ismernie azon napot, melyen azon eszmék megszülettek, hiszen keresztiség csak születés után következhet s még nem született

helyett irtózatossan nyomkodja az asztal lábát, — nem nagyon bizelgő réam néve, hogy a püspöki erdei kirándulásokat úgy elfelejtetted és a flakken-sítések. Emlékszel az édes flakken-sítésre, a mikor eltvedtünk és én úgy féltem a medvéktől?
— Bár megellett volna! — gondolta Mihály.

— Da hát ilyen hálátlanok a mai férfiak! — sóhajtozta komikus rezignációval a kisasszony.

— Nagyon régen volt... Huszonkét éve... — próbálta Mihály utolsó kísérlet-képpen kievickélni a bajból.

— No nézd a kis hamist! Hogy vénitén az embert! Nyólc! Nyólc! Galambom. Akkor kerültem Váradra. A szoborleplezés estéjén tűntem fel a díszelőadásán. Annak pedig még nincs kilenc éve.

— Biztosíthatom, kisasszony, hebegte János, vagy Mihály — már maga se tudta, hogy ki legyen, biztosíthatom, hogy akkor, abban az évben én a gyomorhajommal Karlsbadban voltam. Orvosi rendeletből voltam ott. Én nem értem...

— Én már értem, szólt sötétén, de minden pöz nélkül a dragonyos kapitány övére. És nagyon hálás vagyok a leplezőkért, Lili. Az ember tudja meg egyszer, hogy kivel lakik egy fedél alatt! Köszönöm. Én köszönöm!

— Igen sajnálom, szívem, ha valami ostobaságot fecsegettem volna össze, mentegte magát ösztönelt kétségbe esve a primadonna.

— Husz éve vagyunk házasság, susogta Nyíró ur mintegy kétszeresen számítva fel magára a husz esztendő és összeroszkadva a sulya alatt.

— Es te, mint 12 éves házasság, karlsbadi só helyett a püspöki erdőben flakken-sítőtől!

— Jól Katica! Hol van Katica?! Ma már haza megyünk!

eszmék soha szentesítést nem nyerhetnek. Így gondolkodott Makó képviselőtestülete ekkor, amikor a /- alatt mellékelt határozatát meghozta s kimondotta annak kérelmezését, hogy ha már országos ünnepévé avatott azon nap, melyen az 1848. március 15. napján életre kelt eszmék törvénybe iktatva, szentesítést nyertek, az év március 15. napja, mint azon magasztos eszmék születésnapja, mely a nemzet szívét, érzését és gondolkodását különben is ünnepként van bevésve, a törvényhozás által is nemzeti ünnepnek nyilvánításra méltó.

Ezek előterjesztése után követve a városi képviselőtestületet nyert megbízatást, kérem: hogy az év március 15. napját nemzeti ünnepévé nyilvánítani kegyeskedjék.

A legmélyebb tisztelettel
Makón, 1904. évi június hó 6-ik napján

aláíratos szolgálja
Makó v. képviselőtestülete nevében:
Párkás József, s. k.
polgármester.

Politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek e kérvény tárgyalására. Kétségtelen, hogy ez érdeklődés központja a tekintetbe báró Bámfy állásfoglalása. Tudvalevő ugyanis, hogy báró Bámfy volt az, ki miniszterelnök korában április 11-ikét iktatta törvénybe, országos ünnep gyanánt március idusa helyett.

Beavatott körökben nem találják lehetetlennek, hogy Tisza István hozzájárul március tizenötödikének országos ünnepévé való tételéhez csak azért, hogy ezáltal Bámfy Dezsőn üssön egyet.

Fogházra ílt földbirtokos.

A kir. Kuria az uzoráról.

— Express tudósítás. —

Budapest, július 11.

Az eset a Felvidéken történt. Egy földbirtokost az elsőfokú bíróság uzoravétségé címén súlyosan elítélt, mert több mezei munkáinak szorult anyagi helyzetét oly módon aknáza ki, hogy pénzt adott nekik előlegként, a kölcsönt pedig ledolgoztatta velük. A munkabért egyenként legfeljebb 26 fillérre számította naponta. A földbirtokos az ítélet ellen felebbezett, de azt a tábla is megerősítette. Ekkor semmisségi panaszszal élt az elítélt s azzal állt elő, hogy itt uzoráról szó sem lehet. A megegyezés szerint az előlegnek nem pénzfelvétel, hanem munkatelljesítéssel kellett törleszteni. Az uzorátörvényben megállapított hitelezés tehát ebben az esetben nem is foroghat fenn. A munkabér kizsákmányolása erkölcsi szempontból mindenestre kárthatatlán dolog, ezt ő maga is elismeri, azonban a kizsákmányolás kisebb nagyobb mértékben mindenütt, minden téren előfordul és eddig még sohasem volt bűnvádi elkövetés tárgya, annál kevésbé ok marasztaló elítélete.

Érdekes az államügyész vádirata, amely jellemzi a földbirtokos eljárását. E szerint a munkás tévív idején, amikor semmiféle kereset nem volt és a családja nyomorgott, az éhínséggel küzdött, kényszerhelyzetében a du g z d g (földbirtokoshoz fordult, a ki egy-egy pár fillérnyi alamizsnáért aztán egy teljes napot dolgoztatott le vele akkor, a mikor a munkabér legmagasabb és a munkás a legkeresettebb volt. Egész légió ilyen esetet hoz fel, amelyek kétségteletől igazolják, hogy a vádlott a munkást tényleg a legelítélendőbb módon kiszorította.

A legfelső bíróság most döntött ebben a nem mindennapi kérdésben. A királyi kuria a semmisségi panaszt mint teljesen alaptalant elvetette és a földbirtokos bűntetését három hónapi fogházban állapította meg. Kimondotta a egyszerűen, hogy a

— De édesem!
— Nem vagyok édes! Hallgass! Kusti! Majd megtanítalak én téged.

Miközben a cukrász felé fordult, így folytatta:

— Majd megtanítom én, hogyan becsújtja meg a dragonyos kapitány övére, — a pimaszt! Fizek!

Boldog és szerencsés ember, a ki, ha hazudni kell, eltalálja az egyedül helyes, a legbecesebb hazugságot! Mert az igaz embernek könnyű a sorsa; mert igazság csak egy van. Abból az egyből könnyű választani. Ezért is nevezzük az igaz embert más magyar szóval, a mely ugyanannyit jelent, csak hogy határozottabban kifejezni, a mit akar; számárak.

De a hazugság millió. Egy pillanat alatt s gyakran a legszorongatóbb pillanat alatt kifogni a lehelyesebbet: ide és az andug kell!

Nyíró Mihály mondhatott volna egy igazságot: hogy a dolganak a kezdetén tévedés van; de minthogy ezt nem akarta mondani, hát belenyúlt, mint egy árvaházi növendék — a hazugságok lutris kerekébe. És hogy mit buzdott ki belőle, láttuk.

Mikor reggel haza keült, az ágát a nappaliban találta: kidobták a régi helyéből.

A leánya betegen feküdt az ebédőben a díványon s mikor ő belépett, a falhoz fordult.

A dragonyos kapitány anyósa szikrázó szemekkel pakolt, csak hogy nem be, hanem ki.

Ebédre pedig a feleség legmélyebb megvetésének jeleitől töltött káposztát küldött be neki a nappaliba. A legrettenetesebb sértés, amit egy gyomorhajos emberrel szemben el lehet követni. A jövő a lehető legsötétebb színben tűnt fel előtte.

vádolt e panaszosoknak a munkabér arányában teljes kártérítéssel tartozik.

Az ítélet megokolása szövege a következő:

Az uzorátörvény a tiszta kölcsön-uzoráról (a pénzuzoráról) jöval tul menve és mindig gazdasági álláspontokról tekintve, minden olyan ügyet és szerződést uzorás-hitelügyként bűnvádiilag üldöz, a hol bár csupán közvetítő vagy leplezetlen gazdasági rombolást jelentő jövedőbeli ellenszolgáltatás van kikötve vagy megígérve: Nem rontja le a szerződésnek a hitelezési ügylet természetét az a körülmény sem, hogy az ellenszolgáltatás tárgya nem pénzösszeg, hanem bizonyos időben megállapított munkamennyiség volt. Ha a pénzszűkében levő fél a jövőben teljesítendő munkájával szemben előlegként oly összeget kap, (a mi a konkrét esetben is kétségtelenül megtörtént), a mely a szokásos átlagmunkabéren alól messze elmarad, úgy, hogy a munkamennyiség és a munkabér között levő aránytalanság a mindennapi életben tapasztalt béralakulás alapján határozott kifejezést nyert s ez hites szakértők által is tényként megállapítható, akkor hivatalból konstataálni kell a munkabérvisszony uzoraszert kizsákmányolásának tényét annál is inkább, mert ilyen esetben a gazdasági romlás lehetősége sokkal nagyobb, sokkal érzékenyebb, mint a közönséges pénzszűsora esetében.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvári bajok.

A hűskérdés.

Kolozsvár, július 12.

Semmi esetre nincs szándékunkban most ismét foglalkozni a kolozsvári hűskérdéssel, a melyet mi e hasábkor már annyiszor szóvá tettünk. Ebbe már úgy látszik, bele kell nyugodnunk. A próbaválasztás eredményéről hivatalos jelentést nem kaptunk: azt kell tehát e hallgatásból következtetnünk, hogy az eredmény nem volt olyan, a mely megérdemelné a nyilvános publikálást. De ha már a horribilis hűs-árakba bele is nyugodunk, van ennek az ügynek egy másik része is, a mely azonban nemcsak orvosolható, de egyenesen kötelezőségé teszi a hatóságok a segítséget. A mérésorok között ugyanis természetesen verseny folyik. Egyiknél olcsóbb a hűs mint a másiknál. S mégis az olcsóbb a drágább és a drágább az olcsóbb. Mert van 1—2 mérésorunk, a kinek a mérlege ugyan-csak téved. S sohasem a mérésorok kárára, hanem a verőére. Egy kgr. hűs, mire abból a mérésorokból hazaér a konyhába 70—75 dkg. súlyú lesz csupán. 25—30 dkg. elpárolgott belőle.

Ezen nagyon könnyen segíthet a hatóság, ha rendszeres és lelkiismeretes vizsgálódás, illetőleg ellenőrzés alá veszi a mérésorok mérleget. A tisztességesek nem veszik ezt rossz néven; a hamis mérleget pedig nyírák el kell bűntetésüket, mert ezek kompromittálják az egész mérésor-ipart.

Semmi esetre sem szabad védelem nélkül hagyni e tekintetben a közönséget. A becsületes mérlegelést csak megkövetelheti mindenki.

A szerelem betegei.

— Fűrdő levél. —

Kolozsvár, július 11.

Nem is annyira a szerelem, mint inkább a csók betegeiről szól ez írás. S inkább patológiai, mint pszichológiai szempontból. Hadd foglalkozzanak az otthobbi egész szabadon és teljesen korlátlanul a poéták, mi pedig a himes palástot széjjel huzva nézegessük egy kissé a rideg való-lóságát.

Szerelmesei és immáron zseni szerelmesei között a földtekének, bizony tekintélyes százalékban találhatók a szerelem vagy a csók betegei, sokan közvetlenül a csók által, sokan közvetve csak külső érintkezés után, legfőképpen pedig már születésük percétől kezdve elfigyek magukat a csókbaültséssel s alig-alig van betegség, mely sokoldalubb volna a megjelenés változataiban, mint épen ez.

De félre a kendőzgetéssel. Elég hiba, hogy a jelenlegi nevelési rendszer a legnagyobb hipokrizissal telítve, nem enged idejében tudomásunkra jönni azokat a bajokat, a melyek olyan különféle irányban és módon leleselkednek ránk, nem mutat rá csupa álszemémből azokra a műlozokra, amelyekkel a sok-sok orvítamadás ellen kellőn és időben sikeresen és győztesen védekezhettünk.

Nos hát elég volt a kertelelésből. A métegyről lesz szó. Szerencse, hogy Brioux, a zseniális francia dráma író szalon és irodalom képessé tette a szót, most már inkább szabad foglalkozni vele.

Mert a mint a százados tölgyfát a szu, úgy őri, pusztítja az emberiség nagy egyetemes: a métegy.

Eleinte talán egyre sem vehető kicsi százalékban jelentkezett ez a betegség, de mióta a modern orvosi tudomány huzamosabb figyelmet fordított nemcsak a betegségek lefolyására, de eredetére, azota megdöbbentő valóssággal tárult fel a bűvarkódok előtt az az immár a statisztika számaival is igazolt tény, hogy a mai betegségek 80 százalékát egyedül az emberi vér tisztálanságában találja eredetét.

Nemcsak a külsőleg észlelhető, sebekben nyilvánul meg a csókbetegség elharpózása, de az idegbetegségek, elme betegségek, reuma, csusz, a női betegségek s a második generáció eredményő gyöngeségének sok-sok válfaja, szellemi és testi defektusai

mind-mind annak az egész emberiségre lidérményomásként nehezedő kórosságnak a folyamán, amelyet Brioux a maga hason című darabjában métegynek nevezett el.

Persze manapság még az iskolákban soha szót sem vesztegettek ennek a bajnak ismertetésére, sőt ha valamelyik tanárnak eszébe jutna a diákjainak erről beszélni — a nagykéntű főigazgató urtól még talán dorgatóriumot kapna „erkölcs-telen” irányzatáért. A rémes kór az alatt mind nagyobb százalékban szedi áldozatait s minél inkább titkolják, annál jobban terjed.

Pedig, a mint a turistát, ha előtte ismeretlen hegyek megmászására indul, bajtársi kötelesség a reá váró veszedelmekre figyelmeztetni, mennyivel inkább kötelesség figyelmeztetni az élet ifjú vándorait azokra a veszedelmekre, a melyeket ő alig-alig vehet észre, mert azok legtöbb esetben orozva támadnak rá olykor a csók édes mézében, olykor csak egy bajtársi pohár után.

Minden, a mi csak körülöttünk tárgya lehet az érintkezésnek, hűsleges terjesztője a métegy bacillusainak, úgy, hogy a kik elég szerencsések születésük percében, sem a terheltetés, sem a hajlamotörkségek átvenni születéskor, azok is lépten-nyomon ki vannak téve a bajnak, a mely minél hosszabbban terjed el a szervezetben, annál nehezebben pusztítható el s annál rombolóbb a hatása.

Ilyen viszonyok között valóssággal kétségre kellene esnünk a ránk váró jövedő fölött, ha szerencsére nem állapította volna meg azt is az orvosi tudomány, hogy a métegy veszedelmes ez a betegség, olyan biztosan és gyökeresen orvosolható természetesen csak alapos és kitartó kurával.

Két félelmetes ellensége és ellenszere van ennek a métegynek a higany és a jód. Az első radikálisabb, de mesterséges és alkalmasabb színtelen veszedelmek, ellenben a jód kura az gyöngédebb és a mi fő, természetesebb. A mi országunkban sok, igen erős jód tartalmu forrás van, de a kontinens legerősebb jódirtalmu földje: Dardan. Emberbaráti kötelesség a közügyemet erre felhívni, mert a ki nemcsak a saját enjéről törődik, de eszébe jut a nagy egész: az emberiség egyeteme javával és érdekével foglalkozni, annak erkölcsi kötelessége ha rámutat a métegy terjedésére s a terjedés szomorú következményeire egyidejűleg, ha lehet, az orvososzer után is kutatni és azt publikálni.

Talán egy évtizede sincs, hogy ezt a kis fűrdőt egy magyar eredetű bécsi orvos: dr. Dégre Vilmos császári tanácsos fölledezte és hamarosan a legmodernebb higiénia szükségleteinek megfelelően, a legkövetőbb előkelő betegek igényeinek igénybevételével minden kényelemmel berendezte, úgy, hogy ma már világszerte híres és messze vidékekről látogatott a kis Dardan, Európa legerősebb jód földje. Bizony, a ki csak szórakozni akar, az ne menjen oda. Szomorúságos látvány a csók betegeknek vétője. Ennek a leírása már igazán inkább orvosi könyvbe való. A kép, az is egész bizarr. Hűgáns, fényes egyenruhájú tiszték, a kik bicegnek vagy mankón járnak; nagy stíli önekesnők, a kik a homlokukon állandóan kötést viselnek, sugar, fekete reverendák papok málázó tekintettel, szépséges asszonyok tolé székekben, de főképp sok-sok asszony és férfi bekötött nyakkal és füllel. Jól lehet egy részük a legkülönbözőbb áru és pazar berendezést szállodák lakói s csak egy suhog rajtuk a selyem, más részük az egyszerű penziók olcsóbb tarifájú vendégei, mégis mintha c. odálatos, talán abszolút egyenlőség léteznék közöttük.

Az egyetemes betegség, a baj közösségének van meg ez a nivelláló hatása. Mind egyikben csak a beteget s csak az egészséget után sóvárgót látjuk meg. A figyelmes szemlélő előtt hamarosan feltűnik az is, hogy ki mennyi ideje van a telepen. 6—8 hét a kura tartama, de szinte matematikai pontossággal megállapítható, hogy ki van ott egy, ki három, ki öt hete. Valóban csodálatos az a kezelet fogható javulás, mely a kura használatát után a betegnek jelentkezik, a miben nagy része van annak is, hogy dacára, hogy a telepen több orvos van, mégis minden beteget csaknem naponta megvizsgál a tulajdonos: Dr. Degre, a ki maga is elismert híres specialista.

Van a kuranak sok különböző neme, van ivó, fűrdő, meg villamozással kombinált kura, a szerint, a kinek baja mit igényel, de van e mellett kitűnő diétikus konyha is.

De a miért a legnagyobb elismerés illeti Degre professzort, az a gyermek-telep. Sok-sok kicsi gyerek van itt együtt, kik az írás szavai szerint, az apák vagy anyák álnokságáért vannak büntetve — heted iziglen. Ezek az ártatlan gyermekek, a kik mindmegannyian terheltlen jöttek a világra, a legnagyobb gondossággal apácaik felügyelete mellett vannak itt ápolva s bizony a legtöbbje két-három évi kura után megjavulva, — talán egészen új vérrrel hagyják el a gyermek-telepet s csak évek múltán, mikor már „személni tudnak, küldenek egy-egy hálás levelet Degrenek és nagymivelséggel nevének, ki szintén minden idejét a fűrdő felvirágzásának szenteli s buzgóssággal emberbaráti tevékenységért a néhai pápa egy magas bér rendjellel tüntette ki, aminek még az az érdekessége, hogy a rendjelt kíséző okmányon levő név volt XIII. Leo utolsó névalírása.

Bizony, a kik mind a két kezökkel möhön kapnak a legkülönbözőbb élvezetek után — jó lesz, ha néha napján gondolko-dóba esnek, és fáradságuk vesznek felkeszteni a bazi orvost egy kis konzultációra. Ha valahol, úgy a métegytelj szemben sikerrel alkalmazható a preventív intézkedés, főképp pedig a legkisebb elsőleges tünet fellépésénél szükséges az orvosiás rögtönös megkezdése. A tanárak, meg a szociológusok is foglalkozzanak (többet ezzel a kérdéssel és siessenek főképp az előbbieket megtalálni a módot arra, hogy minél előbb ta-

pintatosan felvilágosítsák a fiatalágot arról a mélyesleges veszedelméről, a melyet a csók betegség csirái rejtenek magokban. A hol pedig már a baj akutta lett, (lessék hozzálatni a kurahez. A ki nem tehető, otthon, a ki pedig módosabb, az olyan helyen, mint Dardan. És a ki tudomást szerez arról, hogy valamelyik szegény gyermek ebben a betegségben szenved, az forduljon egész bizalommal Dr. Degre-hez, mert Dardanban nemcsak a tiszték kapnak óriási kedvezményt, hanem a gyermektelepen — és főképp ezért íródtak e sorok — teljesen ingyen ellátást nyernek a gyermekek.

Dr.

— Hátralékok: előfizetőinket kérjük szíveskedjenek az előfizetési díjakat beküldeni, hogy az „Uszág” tovább küldése főnnakadást ne szenvedjen.

Fűrdőre utazó előfizetőinknek az „Uszág”-ot pontosan utána küldjük, azonban a cím pontos beküldését kérjük.

— (Az E. K. E. választmányi ülése.) Az E. K. E. központi választmánya vasárnap tartotta rendes havi ülését, mely alkalommal többek között meglegedéssel vette tudomásul, a választmány József Ágost főhercegnek újszülött gyermeke keresztelése alkalmával feladott táviratra érkezett választát. Kovács Géza titkár jelentést tett az egyesület múlt havi üléséről és a rendezett kirándulásokról. Majd megbeszéltek a következő kirándulások programját. Közösnetét fejezte ki a gyűlés Csárán Gyulának, Melitsó Frigyesnek és Nemes Ferencnek az utjelzők készítéséről, továbbá a ref. és unit. gimnáziumok igazgatójának az idegen diákok elszállásolásáért. Több keblí egy elintézése után a gyűlés véget ért.

— (Emlékkünnepély.) A székely ev. ref. egyházmege német S o m k e r e k i Miklós, a meye 19 éven át volt esperesének emlékeztetőre e hó 14-én, csütörtök délelőtt 9 órakor a szamosújvári ev. ref. templomban gyászünnepélyt rendez a következőkkel: Ima. 1. Tarta Söfalvi Károly egyházmegyei főjegyző. 2. Gytlekezei ének XC. Zoltár 1., 2. vers. 3. Gyászének: a m.-dészei énekkar. 4. Emlékbiszód, mondja Gyárfás Albert bathleni lelkész.

— (Vizsgálat a kolozsvári piacon.) Legutóbb már többször felhívtuk a hatóság figyelmét arra az anomáliára, mely a kolozsvári piacon a hiányos feldíjtel folytán uralkodik. Napról-napra érkeztek a panaszok hozzánk a forgalomba hozott rohadott gyümölcsök, romlott zöldség, hamisított tejstb. miatt. Úgy látszik, többszöri felszólalásunk végre eredményre vezetett, mivel a napokban Pataky Jenő dr. t. városi tisztviselő orv. Péter Kálmán rendőrbizros kíséretében vizsgálatot tartott a piacon, mely alkalommal Riff Salamon nagyváradi gyümölcsárns kosaraiban nagy mennyiségű rohadott penészes gyümölcsöt, zöldséget sok romlott barackot talált. A tettenlő kufár romlott gyümölcsöket a rendőrség elkobozta, ellene pedig a közegészségügyi törvénybe fűtőző cselekedet miatt megindította az eljárást.

E hírrel kapcsolatosan felhívjuk a rendőrség figyelmét a piacon sürőn alkalmazott hamis mérlegekre, melyekkel élelmes elárúsítók gyakran megcsalják a tájékozatlan közönséget.

— (Antialkoholista mozgalom Kolozsvárr.) Az országos magyar antialkoholista egyesület utasítást kapott a vallás-és közoktatásügyi minisztertől, hogy az országban a nyári vakáció alatt szervezendő szűnidei tanfolyamokon az alkoholizmus veszélyeiről és az egyesület nemes céljáról előadást tartson. Városunkban tegnap a szűnidei tanfolyam megnyitásával kapcsolatban tartott délelőtt 11 órakor érdekesítő és tanulságos előadást az alkoholizmusról dr. Büchler Lipót, a ki az orsz. alkoholelenez egyesület megbízásából jött le Kolozsvárra. Előadásában röviden rámutatott arra a hatásra, melyet a történeti fejlődés különböző fázisaiban az emberiségre gyakorolt. Ismertetve az ókori történelemben szereplő népek véleményét az alkohol élvezetéről, kik már rájártak arra, hogy az alkohol pillanatnyilag üdítőleg hat a szervezetre, fokozza a munkaképességet, de hosszú időn át és nagy mértékben élvezve ép oly rombolólag hat a szervezetre. Majd később az orvosi tudomány fiziológiai és kémiai felvezetések nyomán rájött arra, hogy az alkohol erős mérő, mely még kis mértékben élvezve is károsan hat a konstitúcióra és főleg az agysejteket támadja meg. Példákkal illusztrálta állítását és statisztikai adatok nyomán kimutatta, hogy a fehérgy lakóinak száma mindig egyenes arányban nő az illető állam lakóinak alkoholizmusával. Az elmebetegnek 75%-a az alkohol mértékletlen élvezetének áldozata; a szélhűdés, agylégulás, idegesség s a különböző szervi bajok nagy részének az előidézője. Járványok idején az áldozatok legnagyobb részben az alkoholisták közül kerülnek ki.

Végre ismertetve az országos magyar alkoholelenez egyesületnek humánus és a nemzet fejlődésére nagy horderejű célját. Beszélte az antialkoholista mozgalom fejlődéséről és rámutatott az alkohol elleni védekezésnek a társadalmi erkölcsök regenerálása céljából való szükségességére és kimutatta azt az óriási haladást, mely az alkoholról való tartózkodás által az emberiséget egészen új és tökéletes utra tudja vezetni.

Dr. Büchler kitűnő előadását a jelenlevő nagyszámú hallgatóság lelkes éljenzéssel honortalta.

— (Övodai évszóró.) A belfarkas-utcai városi iskola kisdedóvintézet vasárnap tartotta évszóró ünnepét az ev. ref. főgymnázium torna-termeiben. Ez alkalommal ismételtén alkalma nyílt a jelenlevő közönségnek gyönyörködni a kisdedek

Megnyílt! Egy forintos áruház! Uj üzlet!

Diszmu-, Játék-, Háztartási- és fényűzési árukból
Koloszvárt, Kossuth Lajos-utca 3. sz. alatt.
Most már 30 fillértől 1 forintig áruk mind kaphatók.
Számos látogatást kérve kiváló tisztelettel
Sakatos József.

Vidéki megrendelések legpontosabban lesznek kiszolgálva.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a tisztelt légszuszogóknak közönség becses tudomására hozni, hogy a

világító légszuszogó

árát folyó évi július hó 1-től kezdve köbméterenként az eddigi 34 fillér helyett 32 fillérrel fogjuk számítani.

Koloszvári világítási és erőátviteli részvény-társaság.

OCASSIO!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy-közönség szíves tudomására hozni, hogy idény előrehaladta miatt mai naptól kezdve következő árukat

„OCASSIO“

árakban árusítom el!

az összes raktáron levő női kalapokat, felöltőket, blousokat, napernyőket, csipkéket.

Ezen hirdetést a nagyérdemű hölgy-közönség szíves figyelmébe ajánlván.

3399 Kiváló tisztelettel 2-12

JESZENSZKY.

OCASSIO!

Deák Ferencz-utca 12.

— szám alatt —
Fidler-féle házban

egy étterem

és melékelyiségei
egy vagy több évre

kiadó!

A feltételek iránt értekezhetni lehet:

Gombos Ferencz

nyomdatulajdonosnál

Koloszvárt, Egyetem-utca 7.

Egy próbavásárlás meggyőződést mindenkit a valóságról.

Judja meg mindenki, hogy

liszt, fűszer és tűzifa

nagyban és kicsinyben legjobban és a — legolcsóbban

Stern József

bejegyzett cégű liszt, fűszer és tűzifa kereskedőnél —

Wesselényi Miklós-utca 12.

szám alatt szereshető be.

Tűzifa waggon és öszámra, — valamint felaprítva métermázsanként is kapható.

2838 21-30

A legjobb minőségű és mindennemű enni, befőzni és lekvárnak
0000 való 0000

GYÜMÖLCS

a legolcsóbb napi árban, utánvét mellett, 5 kltól kezdve kapható:

Ifj. Galvács Lászlónál KECSKEMÉTEN.

3351 26-30

Koloszvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

Alaptőkéje: 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 kor. 89 fill.

Betétek könyvecskére, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613.20

Irodák:

Koloszvárt, Mátyás király-tér 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskére vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizet vissza.

Rövid, vagy hosszabb lejáratu, közönséges, vagy törlesztéses kölcsönöket nyújt

ház- és földbirtokra

10-től 50 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat- és törlesztési hányad mellett s azokat készpénzben fizeti ki.

Régibb és magasabb kamatu jelzálog-kölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál, s mindennemű ilyen ügyletet a leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol magán vagy üzleti váltókat a legmérsékelteteb kamattal alkalmazása mellett.

Vásárol és elad, valamint előlegeket nyújt zálogkölcsön, vagy folyószámla alakjában értékpapírokra és ilyenek vételét, vagy eladását legelőnyösebben közvetíti.

Bevált értékpapír-szelvényeket és sorsolt értékeket.

Pénzlelőlegeket nyújt a Máv. kolozsvári állomásának közvetlen szomszédságában fekvő s szakszerűen kezelt **központjára** betárolt gazdasági terményekre, igen előnyös feltételek mellett.

Kölcsön-zsákokat nagy mennyiségben és mérsékelt használati díj mellett bocsát a gazdaközönség rendelkezésére.

Kézi-zálogosztályában (Király-utca 3. sz. a.) pénzlelőlegeket ad arany- és ezüsttárgyakra, valamint bármilyen ingóságokra a törvény által megszabott kamattal.

Kajszin és korai baraczk!

Szállítunk 5 kilós kosarakban bérmentve bárhová!

Kajszin baraczk (5 kiló) 2 kor. 20 fillér.

Őszi „ 5 „ 5 „ — „

Nagyobb megrendelésnél árelőny!

3390 7-12

Megrendelhető:

Deutsch Zsiga és Társai

Szabadka, kelebiai és szabadkai csemege-szülő és gyümölcs — nagytermelőknél.

Ping-Pong (asztali tennis) és Croquet-játékok.

TENNIS-felszerelések!

Lawn-Tennis teljes felszerelések 80 k. től feljebb.

Lawn-Tennis Raketek a világhírű hostoni Wright and Ditson cégtől „The Star”, „The Hub”, „The Longwood”, „The Park”, „The Champion”, „The Surprise” darabonként 6 koronától 40 koronáig minden súlyban.

Raket prések 1, 2 és 4 rakethez.

Raket tokok vitorlavászonból és vízmentes Gummi szövetből 2 kor. 50 fillértől 8 koronáig.

Raket állványok egyszerű és fényezett kivitelben.

Raket conserváló olaj és lack.

Gummihevely és szalag raket nyélre.

Tennis-hálók kender-zsinóból kátránnyal vízmentesítve, a leggyorsabb és legjobban kivitelű, ugyanis fesszítősodronnyal.

Hálófeszítő oszlopok és feszítő kötelek.

Tennis-pálya bekerítő háló kender-zsinóból, kátránnyal, vagy horogonyosodronnyal méterenként.

Tennis labdák:

Championship F. H. Ayers „The Standard” „Star” „The Falcon” Wellfried Terrakotta Wellfried Regulation bevont

Labdaszedő hálók, Labdagyűjtő kosarak, Pályajelzők stb.

Tennis cipők Gummi vagy bivalybőr talppal,

Tennis ingek, övek, sapkák és kalapok

Utazási cikkek: 2613 335/360

Plaidek légpárnák, kézi és ládabőröndök, kocsitakarók stb. stb.

Vesszőből fonott kézi- és uti-kosarak bárelve és béreltetlenül, betéttel vagy a nélkül.

Hirdetések

Egyetem-utca 7-ik szám alatt levő kiadóhivatalunkban olcsó áron fölvetetnek.

Ujság Kiadóvállalat GOMBOS FERENCZ Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

ELSÓRANGU

„Lyceum“

Könyvnyomda

Az erdélyi részeken legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-nyomdát négy gyorsajtóval és a legmodernebb gépekkel megfellelő berendezéssel rendelkezik, hogy a könyvnyomdai munkák kiállítása tekintetében nemcsak a helyi, hanem bármely fővárosi nyomdával szemben is kiállom a versenyre.

Vidéki megrendelések leggyorsabban eszközöltekné.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP
A FÜGGETLENSÉGI ÉS 43-AS (KOSSUTH) PART ERDELYRESZI NAPILAPJA.

Megjelenik minden nap reggel 6 órakor egy nagy iven.

Judósításával megelőzi a fővárosi lapokat.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyed évre 6.—
Fél évre 12.—
Egész évre 24.—

Mutatványszámokat 8 napig ingyen küldünk.

UJSÁG
KIADÓHIVATALA KOLOSZVÁRT
EGYETEM-UTCA 7.